

Dan planeta Zemlje

Dan planeta Zemlje ove se godine obilježava kampanjom za okolišnu i klimatsku pismenost, čiji je cilj obrazovanje kao temelj za napredak, kako bi se izgradilo globalno građanstvo svjesno pojma klimatskih promjena, te prijetnje našem planetu. Obilježavanje Dana planeta Zemlje organizira Mreža dana Zemlje, s ciljevima kao što su širenje okolišnog pokreta diljem svijeta, upozoravanje na klimatske promjene i očuvanje Zemlje za buduće generacije.

Hrvatska je prošle godine na taj dan potpisala Pariški sporazum o klimatskim promjenama, koji uključuje plan djelovanja čiji je cilj globalno zatopljenje ograničiti na razinu "znatno manju od 2 °C".

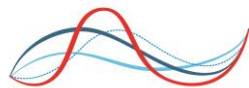
Uvoz fosilnoga goriva i dalje raste u Europskoj uniji¹

Potrošnja energije u Europskoj uniji pala je ispod razine iz 1990., dok ovisnost EU-a o uvozu fosilnoga goriva i dalje raste. Njemačka je u 2015. ostala najveći potrošač energije u EU, s 314 milijuna tona ekvivalenta nafte, odnosno 19% ukupno potrošene energije u EU. Slijede je Francuska, s 253 Mtoe (16%), Velika Britanija, sa 191 Mtoe (12%), te Italija, sa 156 Mtoe (10%). U usporedbi s 1990. najveći pad potrošnje energije u 2015. zabilježen je u tri baltičke zemlje, i to Litvi za 57%, Letoniji za 45% i Estoniji za 37%. U Hrvatskoj je potrošnja u tome istom razdoblju smanjena za gotovo 12%, na 8,5 milijuna tona ekvivalenta nafte. Nasuprot njima, najveći rast potrošnje zabilježen je na Cipru za 41%, u Irskoj za 38%, te u Španjolskoj i Austriji za 35% odnosno 33%.

Pao udio fosilnih goriva u energetske potrošnji u svim članicama EU-a

U razdoblju od 1990. do 2015. sve su zemlje članice zabilježile pad udjela fosilnih goriva u energetske potrošnji, pri čemu je najveći pad imala Danska, s čak 91% na 69%. Slijede Letonija, s padom s 83% na 61% te Rumunjska, gdje je udio smanjen s 96% na 74%. U Hrvatskoj je udio fosilnih goriva u energetske potrošnji smanjen s 81% iz 1990. na 70% u 2015. U većini članica EU-a u razdoblju od 1990. do 2015. porasla je ovisnost o uvozu fosilnih goriva, pri čemu je zamjetno najveći skok zabilježila Velika Britanija, i to s 2% iz 1990. na čak 43% u 2015. U Poljskoj je zabilježen skok sa samo 1% na 32%, dok je u Hrvatskoj uvoz fosilnog goriva porastao s 42% u 1990. na 64% u 2015.

¹ Eurostat newsrelease, "Energy consumption in 2015"

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 22. travnja 2017.

Hrvatska među 11 zemalja EU-a koja je ostvarila zacrtani udio energije iz obnovljivih izvora

U Europskoj uniji udio obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije u 2015. dodatno se povećao prema zacrtanih 20% u 2020., a 11 zemalja, uključujući i Hrvatsku, već je ostvarilo zacrtane ciljeve na nacionalnoj razini. U 2015. je udio energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije na razini EU-a 16,7%, te je gotovo udvostručen u usporedbi s 2004. kada je iznosio 8,5%. U 2015. Švedska je prednjačila među 28 zemalja članica, s udjelom energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji od čak 53,9%. Hrvatska je s ostvarenih 29% u 2015. već premašila zadani cilj. Osim Hrvatske, ciljeve iz 2020. premašile su još i Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Italija, Litva, Mađarska, Rumunjska, Finska te Švedska.

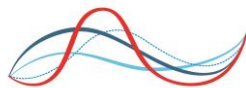
Hrvatska ima najveći udio poreza za zaštitu okoliša u 2015.

Ukupni prihodi od poreza za zaštitu okoliša u Europskoj uniji iznosili su 359,3 milijardi eura u 2015., te su za oko 20% viši u usporedbi s 2005. U istom razdoblju udio poreza za zaštitu okoliša u ukupnim prihodima državnih poreza i doprinosa smanjio se sa 6,6% u 2005. na 6,3% u 2015. Te godine Hrvatska je imala najveći udio poreza za zaštitu okoliša (10,9%), a slijede je Slovenija (10,6%), Grčka (10,3%) i Bugarska (10,0%).

Porezni prihodi od energetske poreza u Hrvatskoj su u 2014. bili viši za 13% u odnosu na 2013. te su iznosili gotovo 128 milijardi kuna. Od toga je više od sedam milijardi kuna poreza namijenjeno energentima, slijedi više od dvije milijarde za prirodne resurse, a ostalo su prihodi od transporta i onečišćivanja. Prihodi od poreza vezanih za transport u 2014. su bili viši za 7% u usporedbi s godinom prije, dok su porezni prihodi vezani za onečišćivanje u 2014. bili niži za čak 50%.

Naknade za okoliš u 2014. su narasle za više od 400 milijuna kuna u odnosu na godinu prije. Najveći rast naknada za okoliš bilježi se u kategoriji transporta, i to za gotovo 28% u usporedbi s 2013. Rast bilježe i naknade za okoliš u kategoriji onečišćivanja i prirodnih resursa, dok su naknade za energente gotovo upola niže u 2014. nego godinu prije.

Udio ekoloških poreza u ukupnim prihodima državnih poreza i doprinosa je jedan od pokazatelja učinkovitosti resursa. Rezultat pokazuje provedbu plana Resource Efficient

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

ZANIMLJIVOSTI

Zagreb, 22. travnja 2017.

Europe, koji preporučuje znatno povećanje udjela poreza za zaštitu okoliša u skladu s najboljom praksom država članica (iznad 10%).²

Najveći dio investicija u zaštitu okoliša odlazi na investicije na kraju proizvodnog procesa

Ukupne investicije u zaštitu okoliša u 2015. iznosile su 2,9 milijardi kuna, od čega je najveći dio, čak 94,6%, bio za investicije na kraju proizvodnog procesa, koje podrazumijevaju metode, praksu, tehnologiju, procese ili opremu određenu za skupljanje i uklanjanje onečišćenja. Od ukupnih investicija u zaštitu okoliša, najveći dio odlazi na gospodarenje otpadnim vodama – 63,7% dok su sljedeće najveće investicije gospodarenje otpadom (22%) i investicije u zaštitu zraka i klime (10,3%). Ukupni tekući izdaci za zaštitu okoliša u 2015. iznosili su gotovo četiri milijarde kuna, od čega najveći dio za gospodarenje otpadom (45%). Ukupni prihodi od djelatnosti povezanih sa zaštitom okoliša u 2015. iznosili su 3,6 milijardi kuna, od čega su čak 95,9% prihodi od naknada za zaštitu okoliša.

Ukupni prihodi od naknada od djelatnosti povezanih sa zaštitom okoliša čine prihodi od naknada za zaštitu okoliša, te prihodi od prodaje nusproizvoda koji su rezultat djelatnosti zaštite okoliša i imaju tržišnu vrijednost (npr. električna energija nastala u procesu otplinjavanja odlagališta otpada ili recikliranje otpada). Od tih prihoda u 2015. najveći dio se odnosio na zaštitu i sanaciju tla te podzemnih i površinskih voda (49,6%).

² European Commission: http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/index_en.htm